

ΤΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΦΡΟΥΖΗ*

Το φάρμακο είναι δύναμη για την ελληνική οικονομία

* Ο Κωνσταντίνος Φρουζίδης είναι Πρόεδρος του Συνδέσμου Φαρμακευτικών Επιχειρήσεων Ελλάδος (ΣΦΕΕ).

ΦΤΑΝΟΥΜΕ στο μέσον της δεκαετίας 2010-2020. Ηρθε ο καιρός για να προχωρήσουμε σε έναν συνοπτικό απολογισμό για όσα έγιναν και για όσα προσδιορίζουν τη σημερινή θέση του κλάδου, αλλά και για έναν σχεδιασμό ο οποίος στηρίζεται στις ευκαιρίες που επιφυλάσσει το μέλλον. Ας ξεκινήσουμε από τις προκλήσεις. Ο κλάδος αντιμετωπίζει σημαντικά προβλήματα, ιδίως ύστερα από 6 χρόνια κρίσης. Δεν πρόκειται απλώς για προβλήματα «κλαδικά», αλλά για ζητήματα κοινωνικά που αφορούν τη χώρα και τους πολίτες της. Η κατά κεφαλήν φαρμακευτική δαπάνη έχει διολισθήσει στα 170 ευρώ, δηλαδή μόλις στο 55% του μέσου όρου της Ευρώπης των «27», που βρίσκεται στα 300 ευρώ. Πρόκειται για ένα μέγεθος που μας τοποθετεί 40% κάτω από τον μέσο όρο του ΟΑΣΑ. Αυτό σημαίνει ότι έχει χαθεί το «ευρωπαϊκό κεκτημένο» στο φάρμακο και πρέπει να ανακτηθεί το ταχύτερο δυνατό.

Το πρώτο βήμα για την ανάκτηση του ευρωπαϊκού κεκτημένου στο φάρμακο μπορεί μόνο να γίνει μέσα από την αύξηση της φαρμακευτικής δαπάνης στην Πρωτοβάθμια Υγεία στα 2,3 δισεκατομμύρια ευρώ, που είναι το ελάχιστο όριο με το οποίο μπορεί να εξασφαλιστεί η πρόσβαση των ασθενών σε όλο το φάσμα φαρμάκων, παλαιότερων και δοκιμασμένων, αλλά και νέων και καινοτόμων. Δεν διανοούμεστε η Ελλάδα να παραμείνει μία από τις ελάχιστες χώρες της ευρωπαϊκής ηπείρου που υστερεί στην πρόσβαση των ασφαλισμένων στα νεότερα φάρμακα. Το σημερινό ύψος δαπάνης, στα 2 δισεκατομμύρια ευρώ (από 5,5 δισεκατομμύρια που ήταν το 2008), εξαναγκάζει τους ασφαλισμένους είτε να πληρώνουν μόνοι τους για τα φάρμακά τους, είτε να κάνουν την πρόσβαση στα φάρμακα αυτά. Αυτή η

εξέλιξη όχι μόνο δημιουργεί μία κοινωνία δύο ταχυτήτων στην υγειονομική περίθαλψη και συμβάλλει στην επιδείνωση των δεικτών δημοσίας υγείας, αλλά ταυτόχρονα επιφέρει την όξυνση των κοινωνικών ανισοτήτων και αφαιρεί ιδιωτικούς πόρους από την υπόλοιπη οικονομική δραστηριότητα. Και οι δύο αυτές αρνητικές εξελίξεις λειτουργούν ανασταλτικά, τόσο για την οικονομική ανάπτυξη όσο και για την ποιότητα ζωής.

Παράλληλα οι φαρμακευτικές εταιρείες, οι οποίες επωμίζονται μία τεράστια κοινωνική ευθύνη για την υποστήριξη της δημόσιας υγείας, δεν έχουν την αντιμετώπιση που θα έπρεπε από την πολιτεία. Επιβαρύνονται με υψηλή φορολογία, οι ισολογισμοί τους επλήγησαν από το PSI του 1 δισ. ευρώ, αλλά και τα 600 εκατομμύρια ευρώ από διαδοχικά ετήσια rebates και clawbacks, ενώ η συσσώρευση χρεών των νοσοκομείων και του ΕΟΠΥΥ συνεχίζει να υπερβαίνει το 1 δισ. ευρώ. Σε όλα αυτά προστίθενται τα συνεχώς λάθη στις τιμές φαρμάκων. Διαμορφώνεται, λοιπόν, μία αντιαναπτυξιακή συνθήκη μέσα στην οποία πλήττονται η επιχειρηματικότητα και ο στρατηγικός σχεδιασμός.

Λανθασμένη νοοτροπία

Το κρισιμότερο λάθος είναι ένα λάθος νοοτροπίας. Η πολιτεία αντιμετωπίζει το φάρμακο ως «δαπάνη», ενώ κάθε οργανωμένο κράτος αναγνωρίζει στο πεδίο της υγείας και του φαρμάκου ένα από τα πιο προνομιακά πεδία επενδύσεων. Η επένδυση στη δημόσια υγεία αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο μίας εύρωστης οικονομίας, καθώς καμία χώρα με χαμηλούς δείκτες δημόσιας υγείας δεν πρωτοπορεί στις οικονομικές επιδόσεις. Ταυτόχρονα, κανείς δεν μπορεί να αμφισβητήσει ότι η ίδια η οικονομική επέκταση του κλάδου, ενός κλάδου αιχμής για την οικονομία της γνώσης, μπορεί να αποτελέσει μία από τις κύριες αναπτυξιακές δυνάμεις για την Ελλάδα του 2020. Και δεν αναφέρο-

μαι απλώς στις ελληνικές εξαγωγές φαρμάκων προς πάνω από 100 χώρες, οι οποίες ξεπερνούν σήμερα το 1 δισεκατομμύριο ευρώ και ασφαλώς μπορούν να αυξηθούν περισσότερο με τα κατάλληλα κίνητρα και τον απαιτούμενο σχεδιασμό. Αναφέρομαι επίσης στην έρευνα και την ανάπτυξη νέων φαρμάκων μέσα από την ανάπτυξη των κλινικών μελετών.

Μέσα στο 2014 ο ΣΦΕΕ σε συνεργασία με το ΙΟΒΕ προχώρησε στην εξακρίβωση του οικονομικού και αναπτυξιακού «αποτυπώματος» του φαρμακευτικού κλάδου στην ελληνική οικονομία. Το «κεντρικό εύρημα» είναι ότι η συνολική, άμεση και έμμεση επίδραση του κλάδου στην οικονομία ανέρχεται στα 7,55 δισεκατομμύρια ευρώ (δηλαδή περίπου 3,5% του ΑΕΠ), ενώ η αντίστοιχη επίδραση στην απασχόληση αριθμεί περίπου 132.000 εργαζομένους. Μπορεί σήμερα τα αβέβαια νέα για την ευρωπαϊκή οικονομία να δημιουργούν νέα ερωτήματα και για την ελληνική προοπτική στον δρόμο για το 2020, ωστόσο η Ελλάδα δεν βρίσκεται σήμερα στο 2010. Με έναν αποφασιστικό σχεδιασμό και με τολμηρές αποφάσεις μπορούμε να αποτελέσουμε (γιατί όχι;) «εξαιρεση ανάπτυξης» μέσα σε μία Ευρώπη χαμηλών προσδοκιών.

Το φάρμακο είναι δύναμη για την ελληνική οικονομία. Ο ΣΦΕΕ έχει προτείνει ώστε οι δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη να υπερβούν το 10% του κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων του κλάδου, ώστε να επιτευχθεί ο στόχος της «Ευρώπης 2020» (για 1,5% του ΑΕΠ έρευνα και ανάπτυξη). Ο στόχος αυτός συνδυάζεται με την ανάδειξη της χώρας σε κέντρο κλινικών μελετών, με «ορόσημο» την αύξηση των σχετικών δαπανών στα 400 εκατομμύρια ευρώ (από μόλις 84 που ήταν το 2012). Παράλληλα, η διασύνδεση της βιομηχανίας με τα ακαδημαϊκά ιδρύματα θα πρέπει να αποτελέσει μία αυτονόητη πραγματικότητα. Οι αλλαγές αυτές δεν είναι «εξωπραγματικές», αλλά προϋποθέτουν ένα σαφές και σταθερό πλαίσιο σχέσεων και διαλόγου με την πολιτεία. Σε αυτό το πεδίο ο ΣΦΕΕ εργάζεται με μέθοδο και σχέδιο για να επιτύχει μία συνολική αλλαγή των όρων συμμετοχής του φαρμακευτικού κλάδου στην ελληνική οικονομία. Ο κλάδος του φαρμάκου δεν έχει μόνο προβλήματα και αιτήματα. Έχει ταυτόχρονα θέσεις και στόχους για το αύριο. Στο μέσον της δεκαετίας, με τις κατάλληλες πρωτοβουλίες και αποφάσεις μπορούμε να τους επιτύχουμε.

«Είναι αδιανόητο η Ελλάδα να παραμένει μία από τις ελάχιστες χώρες της Ευρώπης που υστερεί στην πρόσβαση των ασφαλισμένων στα νεότερα φάρμακα», υπογραμμίζει ο κ. Φρουζίδης.

● ●
Η διασύνδεση της βιομηχανίας με τα ακαδημαϊκά ιδρύματα θα πρέπει να αποτελέσει μια αυτονόητη πραγματικότητα